
Lokal lønnsdannelse til samfunnets beste

FRA FORENINGEN

STINE BJERKESTRAND NESJE

To undersøkelser utført denne vinteren støtter opp under Akademikernes krav om lokal lønnsdannelse for akademikere i offentlig sektor.

ECON senter for økonomisk analyse har på oppdrag fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet undersøkt kompetanse- og rekrutteringsbehovene i staten. En av konklusjonene er at en mer markedsrettet lønnspolitikk vil bedre mulighetene for å oppnå en tilfredsstillende dekning av behovene for personell i årene fremover.

Meningsmålingsinstituttet Opinion har på oppdrag fra Akademikerne gjennomført undersøkelsen Personalbehov og lønnsdannelse i offentlig sektor blant ledere i offentlig sektor. Det er stor enighet blant lederne om behovet for endringer for å få tak i og beholde kompetent arbeidskraft, viser undersøkelsen. Det lave lønnsnivået for de med lengst utdanning sees på som et problem blant lederne. For å bøte på dette vil de først og fremst ha endringer i lønnsnivå og det meste av lønnsmidlene til lokale tillegg, viser undersøkelsen.

– Begge undersøkelsene er viktig som dokumentasjon på problemene i offentlig sektor. De viser at vår oppfatning av situasjonen er riktig. Våre forslag til endringer i måten lønnsdannelsen skal skje på, vil gi stat og kommuner lønnsmidler som kan brukes til å rekruttere og beholde nøkkelpersoner gjennom lokale forhandlinger, sier leder i Akademikerne An-Magritt Aanonsen.

Rasering av offentlig sektor

Det fremgår av undersøkelsene at arbeidstakere med utdanning over fire år er den arbeidskraften det er vanskeligst å få tak i i offentlig sektor.

– Undersøkelsene er et varsko til arbeidsgivernes forhandlere i staten og Kommunenes Sentralforbund. En fortsettelse av det lønssystemet som har hatt gjennomslag på 1980- og 1990-årene vil rasere offentlig sektor, både på tjenestesiden og forvaltningssiden. Lange ventelister for å få behandling og lang saksbehandlingstid for

søknader er en situasjon vi er i ferd med å venne oss til, sier Aanonsen. – Resultatet er oppblomstring av private tjenestetilbud, bruk av dyre konsulenter som ikke kjenner de systemene de skal gi service til, eller som kjenner dem fordi de har sluttet i det offentlige og tilbyr tjenesten som konsulent. Hvis et fortsatt krav om generelle kronetillegg til alle, eller spesielle kronetillegg til spesielle grupper sees som løsningen, bidrar offentlig sektor verken til å løse krisen de er i eller til sitt eget behov for en godt fungerende offentlig sektor, sier Aanonsen.

Publisert: 10. april 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 3. september 2026.